

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI KERÜLETÉNEK NAPILAPJA

A földigénylők hatalma

Nagy Imre elvtárs, földművelésügyi miniszter által kidolgozott rendelet a „nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földműves-nép földhözjuttatásáról” széles hatalmi jogkört biztosít a magyar parasztságnak, amikor az 55. §-ban a rendelet kimondja, hogy:

„az Országos Földbirtokrendező Tanács, a Megyei Földbirtokrendező Tanács és a Községi Földigénylő Bizottságok tagjai megbízatásuk tartama alatt közhivatalnokoknak tekintendők és az 1914. évi XXX. t.-c. szerinti védelemben részesülnek”.

Ez azt jelenti, hogy hatalmi súllyal is felléphetnek minden olyan törekvéssel szemben, amely a földreform gyors végrehajtását akadályozni, vagy késleltetni igyekszik. Azt jelenti, hogy a földigénylő bizottságok parasztjai nem alázatos kérők, nem engedelmeskedő jobbagyak többé, akik csak levett kalappal járulhatnak az uraság elé, hanem törvényes jogaik érvényesítői. Aki működésüket akadályozza vagy gátolja — hatósági közegek működését akadályozza és gátolja és ennek megfelelő elbánásban részesül.

Erre a felhatalmazásra a földigénylő parasztságnak feltétlenül joga és szüksége van. Szüksége van azért, hogy a jobbagysorsból annál semmivel sem jobb zsellérsorsba jutott szegény parasztságnak önbizalmát felkeltse és kibontakoztassa, hogy saját tevékenységéből merítsen bizalmat a jövő iránt, melyben a parasztság érdekeit nem az „úri huncutság” praktikáival intézik többé, hanem sorsuk intézését saját kezükbe adják.

Joga is van erre a felhatalmazásra a parasztságnak, mert még az utolsó évszázadban is — a jobbagyfelszabadítás óta — minden intézkedés, amely a szegény parasztságra és mezőgazdasági cselédségre vonatkozott, újabb jogfosztás volt. A múlt század végén — az agrárválság idején a paraszt szocializmus úttörőit csendőrszuronyok és csendőrsortűzek verték szét, az aratósztrájkokkal szemben az olcsó munkacserét jelentő nemzetiségi parasztokat vonultatták fel és a parasztság intézményes elnyomására megalkották Darányi Ignác hírhedt „deres törvényét”, amely lehetőségeket adott arra, hogy az embertelen bérek miatt munkahelyét elhagyó parasztokat karhatalmi eszközökkel kényszerítsék helybenmaradásra.

Történelmi igazságszolgáltatás, hogy a parasztság a földreform-rendeletben a földigénylés végrehajtásában hatalmi eszközöket is

GYŐR ÉS KOMÁROM FELSZABADULT

Csorna elfoglalásával a szovjet csapatok 15 km-re közelítették meg az osztrák határt - Rokoszovszki csapatai elfoglalták Gdyniát. Az ellenállás nélkül előretörő szövetséges csapatok elfoglalták Wiesbadent, Hanaut, Hamborn és Giessent

Eisenhower: „Anyugali német főarcvonal összeomlott”

Moszkva, március 28. (MTI) A moszkvai rádió újabb hadisikeret jelent a Keleti-tenger körzetéből és a Duna-mentéről. A szovjet csapatok

elfoglalták Danzig több elővárosát és a város közepében harcolnak; betörték Gdyniába is

és a körzetben 7000 német hadifoglyot ejtettek, Kelet-Poroszországban további négyezret. Gdynia kikötőjében ágyútűzzel elsüllyesztettek négy német hajót. Szovjet repülőgépek a Keleti-tengeren elsüllyesztettek 14 csatászállító hajót.

Breslautól délkeletre a Vörös

Öt szövetséges hadsereg akadálytalanul özönlik Németország szíve felé

London, március 28. (MTI) Eisenhower tábornok kijelentése szerint a nyugati hadszíntéren összeomlott a német főarcvonal. Brit és amerikai csapatok

minden szakaszon áttörték a német vonalakat és nagy gyorsasággal nyomulnak a birodalom szíve felé.

A kanadaiak 5 kilométerre vannak Emmerichtől és a brit tankok már nyílt terepen járnak. A 9. amerikai hadsereg német páncélos erővel találkozott.

Az 1. hadsereg 48 óra alatt 100 kilométert nyomult előre.

A 3. hadsereg Frankfurtban harcol.

A 7. hadsereg 15 kilométert nyomult előre és legalább 30 kilométer széles arcvonalat tart a Rajnától keletre. Az amerikai

Hadsereg csapatai elfoglalták Strehlent és a Moravska-Ostravától 32 kilométerre fekvő Rybniket.

Német jelentés szerint a szovjet csapatok elérték Moravska-Ostravát és az ugyancsak csehszlovák területen fekvő Troppau városát. Nyugat-Magyarországon a szovjet hadsereg

Bécs felé törve, alig 100 kilométerre van az osztrák fővárostól és 30 kilométerre az osztrák határtól.

A Duna mentén kiszélesítették arcvonalukat és széles fronton nyomulnak előre. A nap folyamán 200 helységet foglaltak el.

Német polgári személyek látván a falvaikon és városaikon szakadatlanul keresztül özönlő szövetséges hadoszlopok szakadatlan áradatát, kijelentették a tudósítónak: ez a vég, már nem tarthat sokáig.

Újból tiztonnás bombák zúdulnak Németországra

London, március 28. (MTI) Brit nehézbombázók tegnap tiztonnás bombákat dobtak a Bréma melletti buvárhajó színekre, Hamm környéki olajtelepekre és vasúti célpontokra. Angol Moszkvét gépek az éjjel légitámadást intéztek Berlin ellen, megszakítás nélküli sorrendben 36-odszor.

Rövidesen megindul az olaszországi szövetséges offenzíva is

London, március 28. (MTI) Clark tábornok, az olaszországi szövetséges főparancsnok tegnap este személyes rádióüzenetet küldött az olasz szabadságharcosoknak. „Hadseregünk rövidesen nagyméretű támadásba kezdenek. Megköszönte a szabadságharcosoknak eddigi működésüket és új általános utasításokat adott nekik a közeli offenzívával kapcsolatban. Részletes utasításokat később fognak kapni.

Sertorius:

„A helyzet áttekinthetetlen”

London, március 28. (MTI) A berlini rádió egyik adásában egy katonai szövegű kijelentés, hogy nyugaton az egész háborút eldöntő harc van folyamatban. Sertorius, a német hadijelentések közismert hírmagyarázója egyszerűen kijelenti, hogy a helyzet zavaros és áttekinthetetlen.

kap. De túl a történelmi igazságszolgáltatáson, azért is meg kellett ezt a rendelkezést hozni, mert bőségesen léteznek még ma is a földreform ellenségei, akik — miután a földreformért folyó elvi és politikai harcban kudarcot vallottak — a gyakorlatba való átültetésnél akarnak annál intenzívebben ellene dolgozni. Igyekeznek a parasztságot elkedveltetni azzal, hogy nincs iga és nincs szerszám, ígykezik a szegény

parasztságot a birtokos parasztsággal szembeállítani, igyekeznek a földigénylés és földfelmérés körül a tempót lassítani és akadályozni.

A Kommunista Párt tagjainak és szervezeteinek mindenütt fel kell ezekkel szemben venni a harcot a parasztság felvilágosításával, politikai megnyerésével — de ha ez nem elég, a hatalmi tényezők igénybevételevel is. Kíméletlenül le kell leplezni és el kell

némítani az ellentétstípot, a csendes és hangos szabotálókat, mert csak így biztosíthatja a parasztság az eredményes munkát.

A Földigénylő Bizottságoknak vigyázniuk kell arra, hogy a hatalommal élni kell, de nem szabad egyéni célokra felhasználni. Nem történhet az meg, hogy személyes okok, egyéni sérelmek teret nyerjenek a Földigénylő Bizottságok munkáiban.

A rajnai védővonal nincs többé

— „A New-York Herald Tribune“ cikke —

Newyork, március 28. (MTI) A németek képtelenek voltak az egész nyugati fronton megfelelő erőket szembeállítani a szövetségesekkel, így erők fő részét a weseli körzetben vonták össze, abban a reményben, hogy a Rajna átlagosan 300 méter széles vízi védővonalát pótolni tudja a hiányzó német hadosztályokat. Ez a természetes védővonal nem létezik többé. A szövetséges haderők már messze a Rajnától keletre humpályognak, ellenállhatatlan lendülettel Németország helseje felé. A német hadvezetés képtelen megfelelő ellenintézkedéseket tenni a szövetségesek előrenyomulásának feltartóztatására.

Németország helyzete az emlékeztetés Avranches-i áttörés utáni hadhelyezethez hasonlítható. A front felszámolását akkor

is, most is Patton híres páncélos rohamkötelkei pecsételték meg.

Vannak azonban különbségek az akkori és mostani helyzet között. 1. a német hadsereg, amely saját földjén harcol, elkeseredetebben védekezik és nehezebben hajlandó teret engedni az ellenség nyomásának, mint idegen földön. 2. a leglényegesebb különbség, mely egyúttal döntő tényező: a németeknek már nincs hová visszavonulniuk, egyszerűen nem áll elegendő tér a visszavonuló hadmozdulatok rendelkezésére. A gyűri kérihetetlenül összébb szorul Németország körül. Menekvés nincs. Náci-Németország sorsa megpecsételődött — fejezi be cikkét a „New-York Herald Tribune“.

A Bolgár Kommunista Párt kongresszusa

A Bolgár Kommunista Párt kongresszusa a napokban fejeződött be. A Bolgár Kommunista Párt különösen 1941-től, a Szovjetunió ellen indított rablőháború kezdetétől, elszánt harcot folytatott Bulgária függetlenségéért, partizán harcsoival támogatta a Vörös Hadsereg szabadságharcát. Most szükségesnek mutatkozott, hogy a párt legalitása-

ban megváltoztassa a pártharc régi formáit, módszereit. A szeptember 9-i antifasiszta felkelés óta a Bolgár Kommunista Párt nagy sikereket ért el. A párttagok száma több mint 250 ezerre emelkedett. A sikerektől melletti a kongresszus a párt hiányait is élesen feltárta és megtette a szükséges intézkedéseket, hogy ezeket a hiányokat mielőbb pótolják.

Rövid külföldi hírek

Mac Arthur jelenti, hogy a Riukiu ellen indított tengeri-és légioffenzíva tovább folyik.

Argentína hadat üzent Németországnak és Japánnak. Brit hivatalos körök, bár tudomásul veszik a hadüzenet tényét, Argentína lépéséhez nem szólnak hozzá.

Mindenki a fedélzetre! Early, Roosevelt elnök titkára felkérte Stettinius amerikai külügyminisztert, intézzen általános körlevelet a kormány tagjaihoz és a küldött-

ségek vezetőihez, valamint az Amerikában lévő összes külképviseletek tagjaihoz és szólítsa fel őket, hogy a következő néhány nap alatt ne hagyják el szolgálati helyüket, miután olyan események következhetnek be, amelyeket teljes készenlétben kell fogadni.

Tito tábornagy tegnap Belgrádban díszszemlén vett részt a jugoszláv ellenállási mozgalom 4 éves évfordulója alkalmából. Tito tábornagy beszédet mondott, melyben dicsőítette a jugoszláv hazaszeretetet.

Megalakult a MADISz MAV forgalmi szervezete

Hétfőn délután 4 órakor a „Vezényet“ helyiségében a MADISz forgalmi szervezete alakuló gyűlést tartott, mintegy 300 vasutas ifjú részvételével. Az ülést Nagy Antal szakszervezeti elnök nyitotta meg. Az ifjak részéről Vince Lajos, a szervező bizottság tagja ismertette az eddigi munkát. Csatári Dániel a központi vezetőség részéről szólt fel. Ismertette a MADISz programját, aztán rámutatott a MADISz szükségességére. Utána Kiss Sándor, az orsz. vezetőség tagja monddta el nagyszabású beszédét.

A MADISz-t a magyar ifjúság nyilas és német terror alatt illegálisan működő harcoss társai hívták életre, mely a ma-

gyar ifjúság pártpolitikán felülmúló egy-séges, nagy mozgalmát akarja megteremteni. Politikai célja: a népi demokrácia megvalósítása. Az ifjúság számonkéri az úri Magyarországtól az elrabolt negyedszázadot. Olyan magyar ifjúságot akarunk, amely a munkás, paraszt és értelmiségi fiatalság együttélését megvalósítja és munkában, kultúrában felépíti az új magyar társadalmat, mely szabad néppel teszi a magyarságot. Kiss Sándor szavai után a jelenlévők kimondták a MADISz Máv. forgalmi szervezetének megalakítását és vezetőséget választottak. A gyűlés lelkes hangulatban ért véget.

APOLLO-MOZI

Mai műsor:
Nagy magyar film.
Csak 16 éven feülieknek!

Két leány az utcán

Előadások kezdete: fél 2, 3 és fél 5, Húsvét mindkét ünnepén d. e. 11 órakor is

Petőfi-mozgó volt Vigszínház)

Mai műsor:
HARRY BAUR és Jeanine Crispin
Vágyakozás
óimí ragyogó francia filmje
Legújabb orosz hirdő

Előadások: 1/2, 3, 1/2, 5, vasár- és ünnepnap d. e. 11-kor is. — Pénztárnyitás 12-kor, vasárnap 10-től.

Csokonai-színház

Ma, csütörtökön, március 29-én
Gogoly világhírű vígátéka

A Revizor

Előadás kezdete fél 4 órakor

Szebeni-Márkus tánciskolájában

PÉTERFIA-UTCA 30 sz.

minden csütörtök, szombat, vasárnap délután ÖSSZTÁNC. — Húsvét vasárnap és hétfőjén délelőtt 11—1-ig és délután fél 4 óratól ÖSSZTÁNC.

„Nép és faj, zúg a jelszó, mint a szél...”

Rugonfalvi Kiss István vallomása a rendőrségen a fasizmusról, Husz Richárdról és jobboldali szerepléséről

Csütörtök reggel tizenhét éves fiatalember áll Debrecenben a nép itélőszéke elé. Szörnyű vád terheli a suhanc lelkiismeretét, harminc ártatlan embert végzett ki és százak életének kioltásához nyújtott segédkezet. A vádlottak padján láthatatlanul ott ül majd mellette a negyedszázados rendőrszer, amely 1919-ben Szegedről indult el és 1944 október 15-én géppisztolyt adott Szöllösi István kezébe.

A vádlottak padján — egyelőre még nem testi valóságában — ott ül mindenki, aki felelős a harmincszoros tömeggyilkosságokért, aki politikai dobogókról és egyetemi katedrákról hirdette a gondolatokat, amelyek 1944 szörnyű télén a dunaparti sortűzekhez vezettek. Ott ül majd a vádlottak padján láthatatlanul Rugonfalvi Kiss István is, aki látható alakjában egyelőre a debreceni rendőrség fogdájában várja, hogy a vádlottak padjára ültessék.

A rendőrség politikai osztályán dr. Kun István rendőrfogalmazó előtt persze Rugonfalvi Kiss halani sem akar a multtól. A kérdésekre kitérő válaszokat ad, hosszú elméleti előadásokba kezd az erdélyi problémáról, az 1931-es bankzárlatról és közben mindig szerényen sejtetni enged, hogy — ő tulajdonképpen demokrata volt. Miközben beszél, a rendőrtiszt lassan lapozgat a könyvek és a füzetek között, amelyeket Rugonfalvi Kiss István írt, amelyben hol átludományos nagyképűséggel, hol közismert jobboldali politikai jelszavak hangoztatásával dicsőítette Hitler és Mussolinét.

Rugonfalvi Kiss István már öt évvel a szovjet-német háború kitörése előtt harcba izgatott a Szovjetunió ellen. A bolszevizmusról, mint alacsony kulturájú népek rendszeréről írt, nem győzte csodálni Mussolini kiváló elméjét, politikai ihletének csodálatos erejét.

1938-ban a tanítók előtt tartott előadást Rugonfalvi Kiss István. Lehajlta fejét, amint a rendőrtiszt olvassa akkori szavainak zürzavaros áradatát.

— En azzal az általános bizalmatlansággal szemben — mondotta akkor Rugonfalvi Kiss István —, amely az értelmi középosztálytól elfordult és a romlatlan néptől várja az újjászületést, a középosztály öntudatra ébredésétől és akcióba lépésétől remélem a fordulatot.

Rugonfalvi hallgatja a felolvást és azzal védekezik, hogy hitt az akkori idők propagandájának. Arról igyekszik elfeledkezni, hogy éppen ő volt az egyik főpropagandista. Elmondja, hogy Gömbössel való többszöri beszélgetése alapján azt hitte: Gömbös a tiszta demokrácia híve és ezért követelt annakidején új választásokat, mert ezt a tiszta demokráciát nem látta biztosítva a Gömbös által átvett parlamenti többség kezében. Ezt mondja most és így írt akkor: „A demokrácia minden nemesebb kultúra és ma-

gasabb rendű diszciplína kioltásához vezet.”

A Szalasi-rémuralom napjaiban ropogtak Budapesten a géppisztolyok a nyilas suhancok kezében — Rugonfalvi Kiss István 1938-ban ezt mondta a tanítóknak, akik ezeket a 18 éves suhancokat oktatták a magyar reakció iskoláiban: „Volk und Rasse, zúg a jelszó, mint a szél... Az antiszemitizmust a német nemzeti szocializmus emelte megalkuvást nem ismerő rendszerré, mert a zsidóságot a népek pestisének tartja.”

Husz Richárdnak, a debreceni egyetem Volksbund-vezér tanárának barátja volt Rugonfalvi Kiss István. Ezt nem tudja lelagadni. Azt mondja tehát, azért küzdött Husz Richárd mellett, hogy az erdélyi szászok ne nyomják el a székelyeket. Nyílt levelet írt Hitlernek, de ezt Husz Richárd „túláságosan élesnek” találta. Erre — magyarázza a néprendőrség tisztviselőjének — cikket írt a „Nemzeti Figyelő” című jobboldali lapban a magyar-német kapcsolatokról. Most azt bizonygatja, hogy ebben a cikkben az erdélyi szászok viselt dolgaira akarta felhívni Hitler figyelmét. Tudomása szerint Husz Richárd meg is mutatta a cikket Hitlernek. A rendőrtisztviselő fellapozza a „Nemzeti Figyelő”-t és olvassa a mondatokat, amelyben Rugonfalvi Kiss István dicsőítette a német-magyar barátságot.

Magyar-lengyel és német szövetséget sürget a „keleti pestis” ellen és megtagadja a magyar levegőt és a magyar kenyeret azoktól, akiket „belső ellenség”-nek nevez és akik a német barátság kérdésében nem úgy gondolkodtak, mint ő és társai. A cikk végén, kormányintézkedést sürget, hogy a németellenes támadások Magyarországon végre meqszűnjenek.

Rugonfalvi Kiss Gömbös után Imrédynek lett a híve, leghangosabb vezetője Debrecenben az országot rombadöntő Imrédy-féle „magyar meqújulás”-nak. Most erre sem szívesen emlékezik vissza.

— Amikor Bessenyei Lajos a Stójay-kormány alatt főispán volt, megbetegedett, 2—3 vasárnap én vezettem az Imrédy-párt összejöveteleit — mondja.

Rugonfalvi Kiss István magyaráz, ködösít, hetel-havat összehord saját védelmére a demokratikus Magyarország rendőrségén. A rombadönt ország, az elhurcoltak százezrei, a magyar demokráciának és szabadságnak a fasizta börtönudvarokon kivégzett mártírjai, a Dunába ölt ezek azonban némán vádolják Rugonfalvi Kiss Istvánt. És a néma vádat átveszi a magyar nép, amely itélni fog a Rugonfalvi Kiss Istvánok felett.

GAL GYÖRGY.

A MAGYAR ÁLTALANOS

HITELBANK

Debreceni fiókja

működését

Ferenc József-út 45/47. sz. alatt teljes üzemmel

megkezdte

és készséggel áll az ügyfelek rendelkezésére.

Földet akarsz?

Láss neki azonnal a tavaszi munkának! Járj elől jó példával és a földigénylők sorában elsőként leszel.

A tardi helyzet megváltozott

Borsodban osztják a Koburg hercegek hitbizományát

Borsod megyében nagy lendülettel fogott hozzá a parasztság a földreform végrehajtásához. A parasztság „néma forradalma” lendületes sürgés-forgásba oldódott. Községekben az emberek csoportokba verődve beszélnek meg nagy kérdésüket, a föld szétosztását. Cövekekkel és zsinegekkel járkálnak az utcákon és a határban és készülődnek a föld ünnepélyes átvételére, de fölkeszülnek annak megmunkálására is.

Borsodban általában sok a földmunkás és kevés a föld, sok az igénylő és kevés a kiosztani való. Különösen a mezőkövesdi járásban, ahol a lakosság legnagyobb része földmunkás: Mezőkeresztesen, Szentistvánban, Mezőkövesden, ahonnan a summások és részes aratók egész a Dunántúlra le szoktak nyaranta húzódni, hogy a télirevalót megszeressék. Ezek a földmunkások pedig földet akarnak és arra is hajlandók vállalkozni, hogy csoportos áttelepítéssel más vidékre átköltözzenek, ahol több kiosztani való föld van.

A mezőcsáti járásban már a földosztást is megkezdtek a Földigénylő Bizottságok. Tegnapelőtt már 500 holdat osztottak szét és ez a szám a tegnapi napon az 1000 holdat megközelítette.

Két héttel ezelőtt a Nemzeti Parasztpárt lapja, a „Szabad Szó” megírta, hogy a Koburg hercegek birtokán, Tardon, a demokrácia sem tudta megváltoztatni a tisztartók és botospánok parasztelnyomását. A földreform meghozta a nagy változást és örömmel jelenthetjük, hogy a tardi helyzet megváltozott. Az intézők, akik még néhány héttel ezelőtt a régi módszerekkel a régi viszonyokat akarták visszaállítani, a földreform hírére eltűntek. A cselédség fellélegzett és nekifogott, hogy tulajdonába vegye ősi jussát. Nem is helyes már a kifejezés, amikor cselédségről beszélünk, mert ma már az egykori cselédek örökösei a Koburg-hercegi uradalomnak és ez az örökség a napokban saját tulajdonukba megy át.

A tardi szegényparasztok méltóságátlan ünnepség keretében akarják átvenni földjüket és már készülődnek a Koburg-kastélyban tartandó díszlakomára.

Borsod megye északi részében is kevés a föld, viszont tágasak a legelők és sok az erdő. A földigénylők arra készülnek, hogy a legelőt törlik fel szántónak, az erdőből pedig közbirtokossági erdőt akarnak faszénermelés céljára, úgy, ahogy eddig is megszokták, csak hogy most már nem a grófi erdőből, hanem a sajátjukból termelve ki a fát.

Az egész megyében lázasan sietnek a földosztás munkájával, hogy a tavaszi szántást már saját földjükön végezhessék. Nincs síránkozás és nincs félelem a jövőtől, nem akadályozza munkájukat az sem, hogy nincs igaerő és szerszám: „Megműveljük mi akár kapával is, csak a miénk legyen” — mondják.

Készülődnek a tavaszi szántásra. Igábatörök a teheneket, gyógyítják a lovakat, hogy minden zavartalan legyen. Az orosz katonai parancsnokságtól elkérték a lókorházak beteg lovait és ezeket is gondozzák s majd munkában állítják.

Két tömegsirt fedeztek fel a debreceni levante lőtérén

A felszabadulás előtt 70 embert végeztek ki a németek és a magyar csendőrök

Megdöbentő felfedezést tett a napokban a debreceni rendőrség. A politikai osztályon megjelent Páll József debreceni hordár és elmondta, hogy a múlt év októberében, még a Horthy-Lakatos-rendszer idején, körülbelül tíz nappal a felszabadulás előtt tíz csendőr fogta körül a debreceni Kálvin-teret. A gyűrűbe 50-60 ember került, akik csendőri fedezet mellett a Péterfia-utcai lakanyába mentek. Ott szerszámot kaptak és kivitték őket a debreceni levante-lőtérre. A csendőrök kiadták a parancsot, hogy hat méter hosszú, két méter széles gödört ássanak. Amikor kész volt a gödör, a csendőrök az embereket húsz méterrel hátrább vezették és ott azt a parancsot adták, hogy fordítsanak hátat a frissen ásott gödörnek. Ugyanakkor német SS-katonák másik ötven-hatvan embert vezettek a gödör elé. Páll József hordár és társai háttal álltak a csoportnak és így csak hallották a következő percekben lejáratott drámai jelenetet. Vélőtrázó sikoltozások, kétségbeesett kiabálás és utána nyomban gépfegyverkattogás hallatszott a gödör felől.

Néhány percig tartott az egész és a csendőrök megint intézkedtek: az emberek forduljanak meg és induljanak a gödörhöz. Megdöbentő látvány fogadta őket, Vérző holttestek feküdtek a hatalmas sírban. Volt olyan, aki még élt és kiabált:

— Engedjétek haza, itt lakom a közelben.

A csendőrök és a német katonák nem ismertek könyörületet:

— Szórják a földet vissza a gödörbe! — hangzott a vezényszó.

Miközben az emberek a rémülettel megdermedten szórták a földet a hajdú-sági Katyn sírgödörébe, oldalt a németek hatalmas tüzeket gyújtottak és égtek az áldozatok személyi okmányait.

A debreceni rendőrség detektívjei tegnap délután megbontották a sirt. Hatvan em. mélységben előkerült az első holttest. Néhány lépéssel odébb másik tömegsirt találtak. Itt is tíz-tizenöt holttestet borít a föld.

Szerda délelőtt dr. Jávor Iván népi ügyész magához kérte a hajdú-sági Katyn rendőrségi iratát. Azonnap megkezdte a letartóztatott Szilády János esendőrczede kiballgatását, aki Szálasi uralomrakérülése előtt, tehát a debreceni tömegvérengzés napján az itteni csendőrkerület parancsnoka volt. A nyomozás nagy erővel folyik, hogy megállapítsa, kiknek a holtteste fekszik a levante-lőtér földjében. Az eddigi adatok szerint politikai foglyokat és bujkáló zsidókat végeztet ki október elején Debrecenben az SS-ek golyója, a magyar csendőrség asszisztálása mellett.

Nyilas ejtőernyősöket fogott a haidúböszörményi rendőrség

Haidúböszörmény, március 27. A haidúböszörményi rendőrség politikai osztálya két napi nyomozás után Bécsújhegyen kiképzett négy nyilaskeresztet fogott el. Haidúböszörmény határában ejtőernyővel ugrottak ki, terrorselekmények elkövetésére. Március 21-én tudomására jutott a rendőrségnek, hogy egy tanyán három civil bement s ejtőernyőket, valamint robbanó anyagot ástott el. A tanyás vallomása szerint az egyik ejtőernyős Józsa János volt.

A rendőrség azonnal nagy apparátussal szállott ki a nyomozás lefolytatására s már-már úgylátszott, hogy hiábavaló minden, mikor egy szabadságon lévő honvéd szakaszvezető — névszerint Deák Márton — adatai alapján sikerült elfogni az egyes számú ejtőernyőst Harangli Imre alsófőzsol nyilaskereszt személyében. Vallomása alapján sikerült három elkövetőt is letartóztatni, akik parancshoz képest, már lakóhelyükön tartózkodtak. Ezek: Ujvárossy Sándor hajdúnánási, Sós G. utca 8. szám alatti, Szarvas István balmazújvárosi s Nyitrai Sándor érsekléni nyilaskereszt. A nyomozás eredményeképpen robbanóanyagok, pisztolyok és az ejtőernyők a hatóságok kezére kerültek.

A fiatal demokratikus rendőrség ezzel is behizonyította, hogy hivatása magaslátán állva, meg tudja védeni a demokra-

tikus Magyarországot mind a belső reakciótól, mind a felbérelt nyilas banditáktól, akik az építő munkát akarják akadályozni romboló tevékenységükkel. S ebben a törekvésében nagy segítségére van a közönség, mely kiközösíti magából ezeket a nemzetetronó, hazaáruló elemeket.

Waldmann Jenő.

Óvás!

Tudomásomra jutott, hogy ismeretlen egyének a „Magyar Irószövetség segély alapja javára” nagyobb pénzüsségeket vesznek át és az én nevében nyugtázzák ezeket az adományokat.

Kijelentem: „a Magyar Irószövetség” véglegesen meg sem alakult, „Segély-alapja” tehát nincsen és nem is működik és a nevében nyugtázott pénzüsségeket felhasználásáról, természetesen, nem felelek és ennek az általam ismeretlen eredetű s célzatú „üzletnek” a felderítését az illetékes hatóságokra bízom.

Debrecen, 1945 március 28.

Gergely Sándor.

Enyv bármilyen mennyiségben kapható kgr.-ként 740 P.

Rútorület. Ferenc József-u. 32.

Csepel az élen

A csepeli munkásság mindenkor előljárt a munkásmozgalom szervezésében. Soraikból kerültek ki a legutódatosabb elvtársak.

Csepel most megint az éle állt. Felhívást bocsátott ki Budapest és környéke összes párszervezeteihez: május elsején szocialista versenyre hívja ki őket. A felhívás lényegesebb pontjai így hangzanak:

„Elvtársak! Mi, a Magyar Kommunista Párt csepeli szervezete, elhatároztuk, hogy május elsejére, a nemzetközi munkásünnep szabad megünneplésére már most megteszük az előkészületeket. Legmértőbben úgy ünnepeketjük május elsejéig, ha minden erővel igyekezünk április hó folyamán a gyárakban, üzemekben és közmunkában a Vörös Hadsereg szükségleteit kielégíteni, a munkafegyelmet megszilárdítani, hogy minél előbb végezhessünk a fasiszta rablókkal.

Vállaljuk az összes üzemekben a munkafegyelm helyreállítását és a Vörös Hadsereg rendelkezésére százszázalékos teljesítést. Vállaljuk Csepel élmezesének nagyobb részét és a konyhakertek megmunkálásának megszervezését. A fali újságok számát, „Szabad Nép” és „Szabadság” eladását fokozzuk. Harmine személnyújtást szervezünk. Könyvkereskedést létesítünk a párt részére. Értelmiség gyűlést rendezünk a szociáldemokratákkal közösen. Két munkás sportegyesületet alakítunk. Május elsején Budapestre 15.000 munkással, elvtársal vonulunk fel!”

Az üzleteket d. u. 5 óráig kell nyitvatartani

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az iparhatóságokhoz intézett leiratában korábbi záróra-rendeletét módosította és eszerint az üzleteket délután 5 óráig kell nyitvatartani. Ebédszünet címen két órahosszat tarthatják zárva üzleteiket a kereskedők (iparosok), tehát 12 órától 2 óráig. A rendeletet szigorúan ellenőrzik és a be nem tartókkal szemben rendőrhatalósági eljárás indul meg.

Magyarok!

Segítsetek a Vörös Hadsereg sebesültjeinek!

A Vörös Hadsereg diadalmas harcokban felszabadította Magyarországot legnagyobb részét és hősiesség harcaival a napokban egész Magyarországot kiűzi az ellenséget. A harcokban azonban halottak és sebesültek maradtak a csataterén. A Vörös Hadsereg sebesültjei érettek, mindannyiunkért hullatták véréiket: kötelességünk, hogy gyógyításukhoz saját magunk is hozzájáruljunk.

Az orosz sebesültek gyógyítására vér kell. Vértadó férfiak és nők jelentkezhetnek Kossuth-u. 5. szám alatt reggel 8-tól 4-ig. Felhívjuk a véradók figyelmét, hogy a véradás a szervezetre nem ártalmas.

Fizetés: 450 köbcm, 562.— P, 225 köbcm, 281.— P készpénzben.

A véradók 450 köbcm. vér után 60.— pengőért fél kg. vaját, fél kg. cukrot, fél kg. húst és fél kg. lisztet kapnak.

225 köbcm. vér után 30.— pengőért 300 gr. vaját, 300 gr. cukrot, 300 gr. húst és 300 gr. lisztet kapnak.

Jelentkeztek minél többen!

Hivatásos tisztiek, tisztihelyettesek jelentkezésére felhívás

Felszólítom mindazokat a Debrecenben tartózkodó hivatásos tisztiket (hasznos állásúakat), tisztihelyetteseket, tisztéseket, hogy akik mindeztideig katonai parancsnokságnál, szervnél lényeges katonai szolgálat továbbfolytatása céljából még nem jelentkeztek, 1945. évi április hó 5-ig a debreceni 63. honvéd kiegészítő parancsnokságnál (Szent Anna-utca 25. sz. I. em.) okvetlen jelentkezzenek, mert ellenkező esetben az új honvédségbe való átvételre nem számíthatnak.

63. kieg. parancsnokság.

3 takarítónőt

2 napra jó fizetéssel felveszek!

Néplap

kiadóhivatalában reggel 9-ig.

sz. nel

HIREK

Megalakult a Debreceni Földigénylő Bizottság

Megalakult Debrecenben a Vármegyei Földbirtokrendező Tanács és a Városi Földigénylő Bizottság. Helyisége a városháza I. emelet 16-17. számú szobájában van. Felhívjuk a Vármegyei Földbirtokrendező Tanács és a Városi Földigénylő Bizottság tagjait, hogy folyó hó 29-én.

Megkezdődött Murai alezredes népbírói tárgyalása. Szerda reggel a budapesti Népbírószék megkezdte Murai Lipót alezredes, a nagykátaai és tápiósülyi kiégésítő parancsnoka bűnügyének tárgyalását. Murai Lipót küldte halálba annakidején Nagykátáról a munkaszolgálatosok ezreit. Vele együtt felel tetteiért a vádlottak padján három bizalmas munkatársa, dr. Herceg Tibor orvosfőhadnagy, Molnár Tibor és Spróhner Rudolf hadapródörmmester is. A Murai-ügy tárgyalását és a népítéletet nagy érdeklődéssel várja az egész demokratikus magyar közvélemény.

Konyhakerti földek kiosztása csütörtökön az Egylekterben, szombaton az Alvinczy-téren a Csapókerben. Igénylők jelzőkarókat hozzanak. A bér négyszöglenként 10 fillér, a helyszínen fizetendő.

A fedettusoda közös használata március hó 30., 31. és április hó 2-án reggel 8 órától délután fél 3 óráig a polgári lakosság rendelkezésére áll. A thermál-fürdő azonban csak reggel 7 órától 11 óráig vehető igénybe a következő beosztással: Vasárnap, hétfő, szerda, péntek: férfiaknak. Kedd, csütörtök, szombat: nőknek. Április hó 1-én, húsvét első napján a fürdő egész nap zárva.

Felkérem a DMTE összes vezetőségi tagjait, hogy folyó hó 30-án, pénteken délután 4 órakor Rákóczi-u. 30. sz. alatti

csütörtökön délelőtt 8 órakor megtartandó ülésen feltétlenül jelenjenek meg. Felszólítjuk a város földigénylőit, hogy földigénylésüket minél hamarabb jelentse a Városi Földigénylő Bizottságnál a városháza I. emelet 17. számú szobájában.

tartandó vezetőségi ülésen okvetlenül jelenjenek meg. Elnökség.

A MADISz felhívja azokat a muzsikusokat, akik hajlandók a MADISz zenekarába belépni, vagy akik ezen zenekar számára hangszereket tudnak felajánlani, jöjjenek fel a MADISz központi irodájába (Arany Bika félemelet).

Budapest közellátási kormánybiztosának megállapítása szerint február végén és március elején átlag napi 4 és fél vagon vegyes élelmiszer érkezett Budapestre. A főváros élelmiszerellátása ma már annyira javult, hogy naponta átlag 20 vagon burgonya és 10 vagon egyéb élelmiszer megy fel Budapestre. Csupán Szabolcs vármegyében több mint 2000 vagon burgonya vár elszállításra s gondoskodás történik arról, hogy a szállítások folyamatosságában ne következék be zavar. Remélhető, hogy az állandóan fokozódó magyar élelmiszereszközök és a Szovjetunió segítségével következtében a főváros ellátása sem lesz rosszabb a vidéki városokénál. Egyben a vidéken felzárkóztató fekete árak gyors bukása is várható.

Holnaptól, március hó 29-től kezdve a Villágítási Vállalat este 8 órakor fogja fénycsőikkentéssel a pontos időt jelezni.

Tizenhét esendő-beruhogó kísérték Berettyóújfaluból a debreceni rendőrségre. A tizenhét ember most arról tesz vallomást, hogy jelentéseik alapján hány baloldali embert adtak esendőrkézre és küldtek ki a biztos halálba.

PÁRTHIREK

A Magyar Kommunista Párt helyi szervezete felhívja önálló iparos párttagjait, hogy pénteken d. u. 4 órakor Ferenc József-út 59. szám alatti párt helyiségben jelenjenek meg.

A Magyar Kommunista Párt kerületi szervezete Domokos Lajos-u. 28. alatti április hó 1-én, vasárnap délután 3 órakor párt házavató ünnepélyt tart. Szóráckezelő műsor. Tünc este 8 óráig.

SAKSZERVEZETI HIREK

Famunkások vezetősége csütörtökön, március 29-én d. u. 4 órakor ülést tart a szakszervezeti székében.

Az István-malmi munkások és kegydíjasok illetményének kifizetése március 29-én d. u. 2 órakor lesz Arany János-u. 2. sz. alatti.

Felhívjuk a kisvárosokat, hogy szakszervezeti jelzőtáblájuk átvételre vettél mielőbb jelentkezzenek Borz-utca 9. sz. a. helyiségünkben minden nap d. u. 2-4 óra között. Iparigazolványukat hozzák magukkal.

A magántisztviselők szakszervezete a pénzügyi tisztviselőkkel együtt április hó 2-án d. u. 2 órakor taggyűlést tart. Témakörrel a szakszervezeti szemináriumra, amely ugyanaznap d. u. 5 órakor kezdődik, pontos megjelenést kér a vezetőség.

Dr. Naményi Gyuláné gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában április 4-én tanfolyamkezdés. Piac-u. 58. II. em. (Linoleum-ház.)

HALALOZÁS. Szemerédi Szilárd járásbírói főtiszt 49 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Köztemető II/A. ravatalozóterméből. Gyászolják: Felesége, édesapja, gyermekei, testvérei, sógorai, sógornői és kiterjedt rokonsága. Lakás: Városháza 40. Darukó-temető.

Felhívások

Azok a vármegyei és községi nyugdíjasok, akik 1945 március hó végéig járó nyugdíjukat és egyszeri segélyüket még nem vették fel, hogy járandóságuk felvétele végett jelentkezzenek az a'ispáni hivatalban, Ferenc József-út 22-24. szám alatti.

Felkérjük a Debrecen és Vidéke Ipartestülethez tartozó cipész iparosokat, hogy adatszolgáltatás végett április 1-ig Nyomatató-u. 7. alatti jelenjenek meg. Akik e felhívásnak nem tesznek eleget, azok iparának a megszüntetését fogjuk kérni a hatóságtól. Jelenkezés naponta 9 órától 2 óráig. A f. hó 26-án tartott szakosztályi ülés határozatából: az Elnökség.

A „Délbáb” Ruhagyár Piac-utca 61. sz. alatti raktárhelyiségéből a Vörös Hadsereg bevonulása alkalmával illetéktelen polgári személyek a kincstár tulajdonát képező zsávolnyuhákat és zöld molinó-anyagot vittek el.

Felhívom mindazokat, akiknek készletben ilyen kincstári zsávolnyuha, vagy molinó-anyag van, tekintet nélkül, hogyan került birtokukba és fél van-e dolgozva, 8 napon belül adják le a 6. élelmiszerlátnál Debrecen, Pavillon-laktanya.

Azok ellen, akiknél a fenti határidő elmultával ilyen anyagokat találók, bünvádi eljárást fogok indítani.

6. kerületi parancsnok.

Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. TARISKA ISTVÁN.
Szerkesztő: **RADÓ ISTVÁN.**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Ferenc József-út 28. II. emelet.
Telefonszám: 254.

Előfizetési árak: Egy óra 15.— P
Negyedévre 45.— P

Nyomatott a „Szabadság” nyomda-és kiadóvállalat körforgógépén Debrecen, József királyi herceg-utca 16. szám.

LAPZÁRTA UTÁN

Moszkva, március 28. Sztálin marsall ma külön napiparancsban közölte, hogy szovjet csapatok a dunántúli arcvonalon rohammal elfoglalták Győr és Komárom városokat. Más egységek átkeltek a Rábán és elfoglalták Csornát az osztrák határtól 15 km-re és Sárvárt. Rokoszozszi tábornagy hadserege csoportja elfoglalta Gdyniát, a második legnagyobb német hadikikötőt.

London, március 28. Eisenhower tábornok főhadiszállása jelenti, hogy a nyugati német arcvonal összeomlása során Montgomery tábornagy csapatai már a Ruhr-vidék északi szélén harcolnak és Münster felé nyomulnak előre. Patton tábornok hadserege pedig mélyen benyomult Bajorországba. A szövetséges csapatok elfoglalták Hamborn gyárvárost, valamint Hanau, Giessen és Gmunden városokat, Majna-Frankfurt felerészét és behatoltak Mannheimbe és Emmerichbe.

Üzletemet áthelyezve
Piac-utca 22. szám alatt
m e g n y i t t a m
Takács Sándorné
óra, ékszer, ólomkristálykereskedő
Magas árat fizetek ékszer, óra, arany, és ezüstneműért.

Veszek és eladok

szoba, konyhabútor, rekamié, fotellel, székeket, szőnyegeket, férfi- és női bundakabátokat, férfi- és női ruhaneműket, író- és varrógépet, gramofonlemezeket.

MEZEI GYULA

Vörösmarthy-utca 12. sz.

ÁLLÁS

Gépen gomblyukozni tudó nőket, vasalónőt és varrónőket felvesz Vágó Lajos Tiszántúli fehér-emű üzem Vár-u. 2., félemelet. 861

Kötélgyártó és kendergerberező segédkelet felveszek Eszenyi Lajos kötélgyártó mester Debrecen, Monostorpályi-út 82. 664

Instruktort keresek VIII-os gimnáziumhoz. — Cím a kiadóban. 665

Szabósegédet felveszek, Török, Ferenc József-út 66. Ugyanott férfi és női kerékpár eladó. Két férfi próbababát keresek megvételre. 672

Irodai gyakorlattal rendelkező gépirónő, saját géppel elhelyezkedne. — Diófa-u. 38. 844

Perfekt varrónő házakhoz ajánlkozok, Miklós-u. 18., jobboldali lakás. 845

Konvenció cseléd azonnal felvétetik Ondód, Veréb-dűllő. 30. 718

Jócsaládból való fiú férfiszabó tanulónak felvétetik. Széchenyi-u. 5. 849

Egyedül álló zsidó urhoz (feltétlen tisztességeshez) házvezetőnőnek elmennek. Cím Bercsényi-utca 57. 854

ÜZENET

Kerésem Varga Istvánt Marosdéli születésű néhai dr. Varga János unokaöccse sürgősen keresen föl Debrecen, Pácsi-utca 18. 658

Kóti Lajosné keresi férjét, 1944 augusztus hó 31-én vonult be Debrecenben, munkaszolgálatos katonának, akik tud róla, értesítse aggodó feleségét Sárrétudvari, Vasut-utca 898. sz. 656

LAKÁS

Egy szoba kiadó házaspárnak, kert és udvar gondozásért. Temető-u. 14/a. 848

Bütorozott szobát tisztességes helyett kívennék egyedül álló nő. Cím Bercsényi-u. 57. 853

Háromszobás, komfortos házat, kevésbé rongáltat is megvételre keresek. Cím: Vagyonmentő Bádogos-utca 1. 314

Kettő vagy háromszobás komfortos lakást bérbe, mielőbb beköltözésre, belterületen keresek, kisebb javításokat vállalom. Cím: Vagyonmentő, Bádogos-utca 1. 612

EGYÉB

Mérleg és súly javítás, vétel, csere, eladás. Kántor mérlegüzemben, Zsák utca 11. sz. Hatvan-utca mellett. 738

Ifj. Papp József 9 éves Ciam f. évi március 22-én eltűnt. Aki bármit tud róla, nagyon kérem, értesítse édesapját, Papp Józseft. Lakik: Klapka-utca 16. 613

Mindenféle fotóikkal, gépet vásárol Berzéki fotó 393

Férficipőt, férfiruhát adok női cipőért és szövetért. Rákóczi-utca 37. 825

Vagyonmentő (Bádogos utca 1. sz.) vételre keres bútorokat, vázakat, nippelket, órákat, modern hálóbútorokat, porcellán és étkezőtálcákat, fehérneműt, ágyneműt, férfi és női ruhákat. 613

Női kerékpárt, kifogástalan minőségűt magasárért veszek. Péterfia u. 26. 637

Veszek bútorcsövet, zsákok, szegét, bútorugót. Major, Péterfia u. 46. 640

Veszek, eladok textilárut, szövetet, vásznat, ágyneműt, női- és férfi fehérneműt. Igazolult tulajdonostól. Kertész Sándor Dégetnyfeld-tér 3. 567

Használjunk békebeli pamutból foszlány st. polót, műrostmentes, kiadós, amíg van. Favorit. Csapó 24. 865

Aranyat, briliánsot, ezüstöt magas árban veszek Blattner, Csapó 83. 409

Mozajklapok, Aholit. lemezek, fűrészporkfogással kapható a Debreceni Működgyárnál, — Fűrdő-utca 2. 858

Szappannakvaló zsíradékot szappanra becserlelek, Nagy szappanos. — Berek-u. 3. 776

Uj és jókarban levő ruhaneműt veszek. Takács Gizella, Piac-utca 40. 415

Illatszereket, vegyszereket, üres tégelyt, kölnisüveget vásárol Somogyi drogéria, Kossuth-u. 6. 612

Pöszmétéfa oltványok, két évesek eladók. Magyar-utca 9. Csapóker. 653

Orosz-magyar forlításokat vállalom. délután 17 óra után. Kigyó-utca 30. sz. 657

Kiadó felesbe vagy házszobába az Ondódon a Fáy-dűllő 35. sz. alatt 63 hold föld. Lehet többnek is. Nagy Imre. Domk-u. 16. sz. 659

Keresek 1500 drb cserépet megvételre, Blejer műszaki üzlet, Kálvin tér 2. III. 29. 661

Kiadó bérbe, esetleg felesbe 41 hold prima feketeföld tanyával. Ondód Szoboszlói-dűllő 10/a. sz. Értekezni Lorántffy-utca 42. sz. 662

Küzel a városhoz, 4 kilométerre 19 hold tanyásföld bérbeadó vagy felesbe, Péterfia 29. 663

Kiadó 100 hold föld Kismacs 52-53. Értekezni Németh Gáborné Hajdusámson, Kossuth-u. 854 689

Egy hároméves fiastehenet elcserélek egy jó paksusos lóért. Horthytelep, Görgei-u. 1. sz. 846

Bútorcsövet, zsákok, rugót, szegét, hevedert, diványt veszek, Kandia u. 15. Karácsony. 851

A honvédeiml miniszterium (volt Siketnéma intézet) étkezéje napi áron vásárol húst, zsírt, szalonát, füstölt árut. Ajánlatot szobán vagy írásban kérem. 855

Uj heneser, rekamié, fotellel, ebédlőszékek zsírért, szalonáért, cukorért, más élelmiszerért, a többi pénzen eladó. Kandia 15. Karácsony. 858